

182455

BEZORGEN
Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2514 CV DEN HAAG

Postbus 20015
2500 EA Den Haag
070 342 43 44
voorlichting@rekenkamer.nl
www.rekenkamer.nl

datum 22 september 2026
betreft Begrotingsbrief 'Aandachtspunten bij de ontwerpbegroting 2027 begrotingshoofdstuk VIII van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap'

Geachte mevrouw Vos,

Hierbij sturen wij u ter informatie een afschrift van onze brief d.d. 22 september 2026 aan de Tweede Kamer over de 'Aandachtspunten bij de ontwerpbegroting 2027 begrotingshoofdstuk VIII van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap'.

Algemene Rekenkamer

5.1.2.e

5.1.2.e

Pieter Duisenberg,
president

5.1.2.e

Mark Smolenaars,
secretaris

BEZORGEN

Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Postbus 20015
2500 EA Den Haag
070 342 43 44
voorlichting@rekenkamer.nl
www.rekenkamer.nl

datum 22 september 2026
betreft Aandachtspunten bij de ontwerpbegroting 2027 begrotingshoofdstuk VIII Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap

Geachte heer Van Campen,

Het budgetrecht is een essentieel parlementair recht. Allereerst keurt het parlement vooraf begrotingswetsvoorstellen goed. Alleen met instemming van het parlement kan het kabinet de begroting uitvoeren.

Ieder jaar stuurt de Algemene Rekenkamer de Tweede Kamer aandachtspunten bij de ontwerpbegrotingen van de ministeries voor de begrotingsbehandeling.

Deze brief gaat in op de ontwerpbegroting 2027 (begrotingshoofdstuk VIII) van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW).

De onderwerpen in deze begrotingsbrief zijn:

1. navolgbaarheid van het geld
2. sturen op resultaten
3. risico's en beheer
4. uitgelicht: realisme en uitvoerbaarheid van beleidsambities minister van OCW

In bijlage 2 bij deze brief staan de onvolkomenheden vermeld uit ons verantwoordingsonderzoek 2025.

1. Navolgbaarheid van het geld

De ontwerpbegrotingen moeten de Tweede Kamer inzicht bieden in de beleidsvoornemens van het kabinet en de daarmee gemoeide uitgaven en ontvangsten. De ontwerpbegroting 2027 is de eerste van het kabinet-Jetten. In de Voorjaarsnota zijn de voorgenomen intensiveringen en/of bezuinigingen uit het coalitieakkoord verwerkt. Daarnaast geeft de minister van OCW in haar beleidsbrief 2026-2030 (OCW, 2026a) een verdeling van de

€ 1,5 miljard, die het kabinet-Jetten structureel extra beschikbaar wil stellen voor onderwijs en wetenschap. Het is belangrijk dat deze maatregelen of eventuele aanpassingen in de ontwerpbegroting voor 2027 goed te volgen zijn.

We selecteerden 2 intensiveringen uit het coalitieakkoord die in 2027 ingaan en gingen na of deze herkenbaar zijn opgenomen in de ontwerpbegroting. Het gaat om:

- professionalisering van onderwijspersoneel op teamniveau;
- onderzoek en wetenschap: terugdraaien van bezuinigingen op de werkdrukmiddelen.

In tabel 1 geven we de begrote uitgaven weer voor beide intensiveringen voor de periode 2027-2031 op basis van de ontwerpbegroting OCW 2027. Zo laten we zien wat de structurele gevolgen van deze intensiveringen zijn.

Tabel 1 Intensiveringen OCW periode 2027-2031 kabinet-Jetten (bedragen in miljoenen €)

RA item	2027	2028	2029	2030	2031	Structu- reel	Begrotingsartikel
Randvoorwaarden onderwijs en professio- nalisering onderwijs- personeel op teamniveau	24.7	349.4	347.8	347.9	347.9	345.5	1 (Primair Onderwijs) en 3 (Voortgezet Onderwijs)
Terugdraaien bezuiniging op werkdrukmiddelen	60.0	60.0	86.0	86.0	86.0	0	7 (Hoger onderwijs)

Professionalisering van onderwijspersoneel op teamniveau

In haar beleidsbrief 2026-2030 schrijft de minister van OCW jaarlijks € 346 miljoen te willen investeren in de professionalisering van onderwijspersoneel op teamniveau in het funderend onderwijs. Het geld is bedoeld voor bijscholing en ontwikkeling van leraren, schoolleiders en onderwijsondersteunend personeel.

We constateren dat de intensivering 'professionalisering onderwijspersoneel op teamniveau' ten dele navolgbaar is in de ontwerpbegroting 2027. Uit de begroting blijkt dat de minister € 310 miljoen van de oorspronkelijke € 346 miljoen voor 2027 gebruikt voor de compensatie van 222 onderwijsorganisaties. De Raad van State oordeelde op 25 maart 2026 dat de minister de onderwijsorganisaties te weinig personeelskosten had betaald. Het bedrag stelt de minister via een kasschuif uit 2027 voor het begrotingsjaar 2026 beschikbaar, zodat zij de scholen nog in 2026 kan uitbetalen. Op basis van de Miljoenennota 2027 (verticale toelichting OCW) blijkt dat de minister € 11 miljoen van deze intensivering voor het ontwikkelen van een AI-hub via een kasschuif naar de jaren 2028-2031 heeft geboekt. Daarnaast is in de begroting te zien dat de minister in 2027 daadwerkelijk voor teamprofessionalisering € 3,7 miljoen in het primair onderwijs en € 2,3 miljoen voor het voortgezet onderwijs beschikbaar stelt. Verder stelt de minister

€ 10,7 miljoen beschikbaar voor het ontwikkelen van een veilige publieke AI-voorziening. De minister verwacht eind 2026 meer duidelijkheid te geven over de invulling van de resterende € 8,3 miljoen voor 2027 en voor de bedragen de jaren erna (OCW, 2026b).

Onderzoek en wetenschap: terugdraaien van de bezuinigingen op werkdrukmiddelen

De minister van OCW schrijft in haar beleidsbrief de bezuinigingen op werkdrukmiddelen terug te willen draaien. Hiervoor wil ze tot en met 2031 cumulatief € 378 miljoen beschikbaar stellen aan universiteiten. Deze extra middelen zouden volgens de minister universiteiten in staat moeten stellen om (internationaal) toptalent op het terrein van onderzoek aan te trekken en eigen onderzoekstalent te behouden. Voor 2027 en 2028 gaat het om € 60 miljoen, en vanaf 2029 tot en met 2031 jaarlijks om € 86 miljoen (OCW, 2026c). De minister geeft daarbij aan dat universiteiten na 2031 zelf in staat moeten zijn de werkdruk duurzaam te borgen zonder dat zij hiervoor extra middelen beschikbaar stelt.

We stellen vast dat de intensivering '*terugdraaien werkdrukmiddelen*' door het combineren van verschillende onderdelen van de begroting navolgbaar te maken is, maar niet zonder een eigen berekening te maken. Dat laatste is nodig, omdat de minister heeft gekozen om de intensivering via een tijdelijke verhoging van de lumpsumbekostiging aan universiteiten beschikbaar te stellen. De minister geeft in de informatie bij *beleidsartikel 7 Hoger onderwijs* niet specifiek aan met hoeveel zij de lumpsumbekostiging elk jaar verhoogt. De toelichting op de extra middelen voor de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) is nodig om af te leiden welke bedragen de minister aan extra middelen beschikbaar stelt voor het verminderen van werkdruk.

De 2 geselecteerde intensiveringen uit het coalitieakkoord zijn op grote lijnen terug te vinden in de overzichtstabel 3 'Intensiveringen kabinet-Jetten' en in de desbetreffende beleidsartikelen. Om te weten hoeveel extra middelen de minister in 2027 en de jaren erna voor beide intensiveringen precies beschikbaar stelt, is aanvullende informatie nodig. Zo blijft het een zoekplaatje om het geld volledig te kunnen volgen.

2. Sturen op resultaten

Doelen

Het is belangrijk dat begrotingen en beleidsvoornemens duidelijke doelen bevatten. Om goed te kunnen besluiten waar publiek geld aan wordt besteed, is het belangrijk dat het kabinet vooraf duidelijk aangeeft wat het wil bereiken. De Tweede Kamer heeft het kabinet opgeroepen om concrete en meetbare hoofddoelen en hoofdresultaten op te nemen in het jaarverslag (motie Van der Lee c.s.). Ook de minister van Financiën heeft aangegeven het belang van duidelijke doelen en resultaten te onderschrijven en deze een plaats te willen geven in de begroting.

We zijn nagegaan of in de beleidsagenda van de begroting van het ministerie van OCW duidelijke en meetbaar geformuleerde doelen zijn opgenomen over de hoofddoelen van het kabinetsbeleid. In de begroting staan 7 beleidsprioriteiten met daarbij een onderverdeling in subthema's. Een voorbeeld is 'een sterke basis en hoge kwaliteit' met 13 subthema's, die een groot deel van het onderwijsbeleid van de minister afdekken. Zoals het versterken van basisvaardigheden en van onderzoek en wetenschap.

De beleidsprioriteiten in de beleidsagenda omvatten in principe alle onderdelen van het beleid van de minister. Daarmee geeft de beleidsagenda niet zozeer de prioriteiten weer van de minister, maar meer een overzicht van al haar beleid. Daarnaast zien we dat de minister per beleidsprioriteit en subthema aangeeft welke doelen zij nastreeft, maar dat zij hiervoor formuleringen gebruikt die niet concreet of meetbaar aangeven welke resultaten ze wil bereiken. Datzelfde zien we bij de beleidsartikelen: de minister koppelt daarin de uitgaven aan maatregelen, maar geeft niet aan welke resultaten het parlement mag verwachten voor de middelen die ze hiervoor wil inzetten. Daarmee geeft de minister nog geen gevolg aan de motie Van der Lee c.s.

Door het ontbreken van concrete doelen in de beleidsagenda en de beleidsartikelen is het voor u als Tweede Kamer onduidelijk wat u van de minister mag verwachten bij de beoogde inzet van ruim € 60 miljard aan publieke middelen in 2027. Het betekent tegelijkertijd dat de minister u in haar jaarverslag over 2027 niet goed kan informeren over de concrete resultaten van haar beleid en uitgaven.

De minister legt bij de beleidsartikelen wel een duidelijke relatie met de relevante beleidsprioriteiten en subthema's in de beleidsagenda. We zien dat als een positieve ontwikkeling, omdat de minister zo de relatie tussen de beleidsagenda en beleidsartikelen duidelijker maakt.

We zijn voor het Masterplan basisvaardigheden nagegaan welke informatie voor de Tweede Kamer beschikbaar is in verschillende bronnen. In bijlage 1 bij deze brief ziet u de resultaten hiervan. Voor het masterplan hebben de bewindspersonen van OCW concrete (tussen) doelen geformuleerd. Desondanks neemt de minister deze (tussen)doelen niet op in haar beleidsagenda en beleidsartikelen. Het is zaak dat deze concrete doelen, met het oog op de uitoefening van uw budgetrecht, wel worden opgenomen in de begroting als start van de begrotingscyclus.

Ministeriële Taskforce Toekomstige Welvaart en Vestigingsklimaat

Door het kabinet is besloten dat de beleidsprioriteiten van de minister van OCW moeten bijdragen aan het realiseren van de opdracht van de ministeriële Taskforce Toekomstige Welvaart en Vestigingsklimaat. Binnen deze taskforce is de minister van OCW specifiek

verantwoordelijk voor het realiseren van de Talentstrategie, ook een subthema onder de beleidsprioriteit 'iedereen is nodig' in haar begroting. De minister formuleert als doel van de Talentstrategie het zorgen dat er voldoende talent met de juiste vaardigheden beschikbaar is voor de economische en maatschappelijke opgaven van Nederland (OCW et al., 2026). Daarnaast moeten de beleidsprioriteiten over het onderwijs ook bijdragen aan het realiseren van de tweede productiviteitsagenda van het kabinet. Het hoofddoel van deze productiviteitsagenda en de taskforce is het realiseren van een economische groei van gemiddeld 1,5% per jaar (EZK et al., 2026). Net als in haar begroting heeft de minister de doelen van de Talentstrategie nog niet concreet uitgewerkt. Ze zal die de komende maanden met verschillende partners gaan uitwerken. We wijzen hierbij op het belang om concrete doelstellingen te formuleren, zodat de Tweede Kamer vooraf weet wat de beoogde resultaten zijn en achteraf kan vaststellen of deze bereikt zijn.

Strategische Evaluatieagenda (SEA)

De minister is verantwoordelijk voor het periodiek onderzoeken van de doelmatigheid en doeltreffendheid van het beleid dat aan haar begroting ten grondslag ligt. De SEA laat zien welke evaluaties zijn uitgevoerd en gepland per beleidsthema. De Tweede Kamer kan de evaluatieagenda in de begroting beoordelen en aandacht vragen voor evaluaties die in de agenda ontbreken.

Het ontbreken in de ontwerpbegroting van concrete en meetbare doelen en het gebrek aan inzicht in bestedingen door onderwijsinstellingen zorgen ervoor dat het achteraf lastig is om de doelmatigheid en doeltreffendheid van het onderwijsbeleid van de minister vast te kunnen stellen en de verantwoording te controleren. Uitspraken over doeltreffendheid in (tussentijdse) evaluaties, zoals die van de Werkagenda mbo 2023-2027 (OCW, 2025) of van het Nationaal Programma Onderwijs (rijksoverheid, 2025) zijn vaak gebaseerd op ervaringen van onderwijsprofessionals en niet op objectieve gegevens. In onze brief met aandachtspunten over het Nationaal Programma Onderwijs van 31 maart 2021 wezen wij hier ook op (Algemene Rekenkamer, 2021). Een uitzondering vormt de monitoring van het Masterplan basisvaardigheden, waarbij het Centraal Planbureau (CPB) de effectiviteit van de inzet van de subsidieregeling Verbetering basisvaardigheden onderzoekt op basis van gegevens over leerresultaten, doorstroom en mobiliteit van onderwijspersoneel. Voor de leerresultaten gebruikt het CPB de concrete referentieniveaus die de minister als doelstelling hanteert.

Belangrijke evaluaties voor beoordelen beleid en intensiveringen

We willen de Tweede Kamer specifiek wijzen op 2 uitgevoerde evaluaties, die we van belang achten voor het beoordelen van het voorgenomen beleid en de intensiveringen van de minister van OCW.

In de eerste plaats gaat het om de uitkomsten van de evaluatie 'Professionalisering in het primair en voortgezet onderwijs', die op 28 februari 2026 is uitgekomen (rijksoverheid, 2026). De onderzoekers stellen in het evaluatierapport onder andere vast dat er weinig zicht is op de professionaliseringsmiddelen bij scholen en dat de vrijheid van besteding weliswaar ruimte biedt voor maatwerk, maar ook kan leiden tot verschillen in onderwijskwaliteit. Een vergelijkbare conclusie trokken wij in het onderzoek naar de gelijke kansen van mbo-studenten (Algemene Rekenkamer, 2024).

In de tweede plaats willen we de Tweede Kamer wijzen op de lessen uit de 'Evaluatie en monitoring Nationaal Programma Onderwijs', die de minister op 9 december 2025 heeft gepubliceerd. De lessen uit deze evaluatie raken een van de beleidsprioriteiten van de minister, namelijk het op peil krijgen van de basisvaardigheden. Uit de evaluatie van het Nationaal Programma Onderwijs komt onder andere naar voren dat tijdelijk geld werkt voor herstel, maar duurzame onderwijsverbetering om structurele bekostiging vraagt. Het belang van structurele aandacht voor basisvaardigheden blijkt ook uit de laatste uitkomsten van het PISA-onderzoek dat op 8 september is gepubliceerd (Meelissen et al., 2026). Hieruit blijkt dat 39% van de 15-jarige leerlingen het basisoniveau voor leesvaardigheid niet haalt en het riskeert om de middelbare school laaggeletterd te verlaten. Verder komt uit de evaluatie naar voren dat de kwaliteit en continuïteit van teams minstens zo belangrijk is als de interventie zelf.

We adviseren u de uitkomsten van beide evaluaties te betrekken bij het behandelen van de ontwerpbegroting en het beoordelen van de uitwerking van het voorgenomen beleid en intensiveringen van de minister van OCW. Deze uitwerking verwerkt de minister naar verwachting in de 1^e suppletoire begroting OCW 2027.

3. Risico's en beheer

We verwachten dat de minister in de ontwerpbegroting aandacht besteedt aan financiële risico's, bedrijfsvoeringsrisico's, beleidsrisico's en hoe ze deze risico's wil beheersen. Risico's die het realiseren van haar beleidsdoelen en een goede werking van de bedrijfsvoering in de weg staan. De minister van OCW benoemt deze risico's niet expliciet in haar beleidsagenda. Ook besteedt de minister geen aandacht aan de gevolgen van de al ingeboekte en opgelegde taakstellingen op de apparaatskosten van haar departement (oplopend tot structureel € 51,9 miljoen) en op die van publieke dienstverleners, zoals de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO, oplopend tot structureel € 14,3 miljoen). We wezen hier ook op in onze brief met aandachtspunten bij de ontwerpbegroting OCW 2026 (Algemene Rekenkamer, 2025a). Voor de taakstellingen uit het coalitieakkoord van het kabinet-Jetten kan de minister van OCW nog niet aangeven wat de gevolgen van deze taakstellingen zijn, omdat hierover nog besluitvorming moet plaatsvinden. Voor de efficiencytaakstelling gaat

het om € 5,7 miljoen in 2027 oplopend naar € 25,4 miljoen in 2030. Vanaf 2031 komt boven op deze taakstelling € 12,7 miljoen die oploopt tot in totaal € 63,7 miljoen structureel vanaf 2035. Voor de taakstelling vernieuwing rijksdienst/slagvaardige overheid betreft het € 12,9 miljoen in 2028 oplopend naar € 67,7 miljoen structureel vanaf 2030. Deze taakstellingen zijn voorlopig opgenomen op artikel 95 'Apparaat kerndepartement'. In de Voorjaarsnota van 2027 moet worden besloten hoe en waar deze taakstellingen precies worden ingevuld.

Het is belangrijk dat de minister relevante risico's in haar begroting opneemt en aangeeft hoe ze deze wil beheersen. Dit geldt ook voor suppletoire begrotingen, bijvoorbeeld in het geval de minister u pas op een later moment duidelijkheid kan verschaffen over haar doelen en resultaten die zij wil bereiken en over de gevolgen van nieuwe taakstellingen.

4. Uitgelicht: realisme en uitvoerbaarheid van beleidsambities minister van OCW

Gebrekking zicht op uitvoerbaarheid en resultaat

Het is belangrijk dat de minister van OCW aan de vooravond van € 1,5 miljard aan extra investeringen concreet maakt wat ze wil bereiken in de periode 2027-2030. In verschillende onderzoeken stelden we vast dat de minister niet altijd een goed beeld heeft van wat er in de onderwijspraktijk gebeurt, wat de resultaten zijn van beleid en financiële middelen, en wat er nodig is om tot betere resultaten te komen. Zo stelden we in het verantwoordingsonderzoek over 2025 vast dat de minister geen goed beeld heeft van de werking van de toelaatbaarheidsverklaring in het passend onderwijs (Algemene Rekenkamer, 2026). We constateerden ook dat de minister onvoldoende zicht heeft op personele gevolgen van beleidswijzigingen voor de Inspectie van het Onderwijs. In onderzoeken naar kansengelijkheid in het mbo (Algemene Rekenkamer, 2024) en administratieve lasten in het primair onderwijs (Algemene Rekenkamer, 2025b) trokken we vergelijkbare conclusies.

Informatiepositie minister

Ongeacht de wijze van bekostigen en autonomie van schoolbesturen hebben minister en onderwijsbesturen goede informatie nodig om vast te kunnen stellen of leerlingen en studenten toegang hebben tot kwalitatief onderwijs dat past bij hun talenten en vaardigheden en dat onderwijsresultaten worden behaald. Ook de vaste Tweede Kamercommissie OCW heeft de minister recent hiertoe opgeroepen bij vragen over het jaarverslag 2025 (Tweede Kamer, 2026). De voorgenomen extra investeringen in het onderwijs en het realiseren van de Talentstrategie en de tweede productiviteitsagenda bieden een kans aan de minister om samen met onderwijsinstellingen en de Tweede

Kamer afspraken te maken welke informatie nodig is om de ambities (doelen) en resultaten van het onderwijs goed te kunnen volgen.

De ambities dienen uitvoerbaar en realistisch zijn. Dat geldt bijvoorbeeld ook voor DUO, die te maken krijgt met een structurele taakstelling oplopend tot € 14,6 miljoen per jaar. De minister maakt in haar ontwerpbegroting niet duidelijk wat de gevolgen zijn van deze taakstelling voor het realiseren van haar doelstellingen of voor de productiviteit en kwaliteit van de dienstverlening van DUO. Bij het invullen van de taakstelling moeten keuzes gemaakt worden tussen de verschillende publieke waarden waaraan DUO bijdraagt. Zo staan productiviteit en snelle dienstverlening soms op gespannen voet met een zorgvuldige afhandeling die rekening houdt met persoonlijke omstandigheden.

Om publieke waarden ten opzichte van elkaar te kunnen wegen, ontwikkelde de Algemene Rekenkamer samen met publieke dienstverleners en ministeries de *Resultatenkaart publieke waarden*. Het gebruik van deze resultatenkaart kan die afwegingen transparant maken en de Tweede Kamer helpen om de gemaakte keuzes te beoordelen. Ook onderwijsinstellingen kunnen de resultatenkaart gebruiken. Voor meer informatie over de Resultatenkaart publieke waarden verwijzen we naar onze website: [Van onderzoek naar praktische aanpak: hoe ga je als publieke dienstverlener om met verschillende publieke belangen? | Algemene Rekenkamer](#)

We vertrouwen erop dat deze brief behulpzaam is bij de begrotingsbehandeling in uw Kamer.

Algemene Rekenkamer

5.1.2.e

5.1.2.e

Pieter Duisenberg,
president

5.1.2.e

5.1.2.e

Mark Smolenaars,
secretaris

Literatuur

Algemene Rekenkamer (2021). *Aandachtspunten bij het Nationaal Programma Onderwijs*. Den Haag: eigen beheer. Bijlage bij Kamerstuk 35 570 VIII, nr. 221. Tweede Kamer, vergaderjaar 2020-2021.

Algemene Rekenkamer (2024). *Op weg naar gelijke kansen in het middelbare beroepsonderwijs*. Deel 2: Wat zeggen data en praktijk? Den Haag: eigen beheer. Bijlage bij Kamerstuk 31 524 VIII, nr. 600. Tweede Kamer, vergaderjaar 2023-2024.

Algemene Rekenkamer (2025a). *Aandachtspunten bij de ontwerpbegroting 2026. begrotingshoofdstuk VIII van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap*. Den Haag: eigen beheer. Bijlage bij Kamerstuk 36 800 VIII, nr. 9. Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026.

Algemene Rekenkamer (2025b). *Hoeveel tijd mag het kosten? Administratieve lasten voor leraren in het primair onderwijs*. Den Haag: eigen beheer. Bijlage bij Kamerstuk 27 923 VIII, nr. 513. Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026.

Algemene Rekenkamer (2026). *Resultaten verantwoordingsonderzoek 2025 ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap*. Den Haag: eigen beheer. Bijlage bij Kamerstuk 36 945 VII, nr. 2. Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026.

EZK et al. (2026). *Voortgangsbrief Taskforce Toekomstige Welvaart en Vestigingsklimaat*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026, 36 630, nr. 3.

Meelissen, M.R.M., Gubbels, J.C.G., Maassen, N.A.M., Valk, J., Jenniskens, T.M.A., Langen, A.M.L. van, Muja, A., & Wolbers, M.H.J. (2026). *Resultaten PISA-2025 in vogelvlucht*. Universiteit Twente.

OCW (2025). *Kamerbrief over Beroepsonderwijs en Volwassenen Educatie*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026, 31 524, nr. 690. Den Haag, Sdu.

OCW (2026a). *Beleidsbrief 2026-2030 ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026, 36 800 VIII, nr. 148.

OCW (2026b). *Kamerbrief voortgang lerarenstrategie juli 2026*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026, 27 923 VIII, nr. 539.

OCW (2026c). *Nadere uitwerking investeringen onderzoek en wetenschap*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026, 31 288 VIII, nr. 1265.

OCW et al. (2026). *Kamerbrief over Talentstrategie*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026, 360 630, nr. 4.

Rijksoverheid (2025). *Evaluatie Nationaal Programma Onderwijs funderend onderwijs*. Onderzoek uitgevoerd door ResearchNed, geraadpleegd via <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/2025/12/09/evaluatie-np-onderwijs-funderend-onderwijs>

Rijksoverheid (2026). *Professionalisering in het primair en voortgezet onderwijs: Een onderzoek naar de besteding van professionaliseringsgelden*. Onderzoek uitgevoerd door CAOP en Centerdata, geraadpleegd via: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/2026/02/28/een-onderzoek-naar-de-besteding-van-professionaliseringsgelden>.

Tweede Kamer (2026). *Rapporteursnotitie Jaarverslag en slotwet OCW – VIII 2025*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2025-2026, 2026D32380.

Bijlage 1: Informatie Masterplan basisvaardigheden in diverse bronnen

Het is van belang dat de minister van OCW vooraf concrete doelen opneemt in haar ontwerpbegroting, zodat zij zich achteraf aan het parlement kan verantwoorden over haar uitgaven en de behaalde resultaten. We zijn voor het masterplan daarom nagegaan welke informatie voor de Tweede Kamer beschikbaar is in verschillende bronnen. Het gaat dan om informatie in de beleidsagenda en de beleidsartikelen in de ontwerpbegroting, beleidsinformatie in bijvoorbeeld voortgangsrapportages, informatie op de website www.ocwincijfers.nl en de informatie die het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) opneemt in de Monitor Brede Welvaart.

We zien zowel bij de beleidsagenda als de beleidsartikelen in de begroting voor het masterplan gedeeltelijk tot geen doelen, indicatoren, maatregelen en geld op bijbehorend niveau terug. Zo neemt de minister in haar beleidsagenda niet de einddoelen van het masterplan op. Bijvoorbeeld het doel dat aan het eind van schooljaar 2027-2028 in het basisonderwijs 100% van de leerlingen minimaal het basisoniveau voor taal en rekenen (1F) en in het voortgezet onderwijs het basisoniveau voor taal en rekenen-wiskunde (2F) beheerst. Ook in de beleidsartikelen voor het primair en voortgezet onderwijs neemt de minister deze concrete en meetbare doelen niet op.

In de voortgangsrapportages over het masterplan gaat de staatssecretaris van OCW wel in op de doelen van het masterplan, maar ontbreekt (deels) informatie over indicatoren, maatregelen en geld. Op de website www.ocwincijfers.nl koppelt de minister doelen, indicatoren en maatregelen wel aan elkaar. Daarin ontbreekt het nog aan een specifieke koppeling tussen alle maatregelen en de uitgaven die daarmee gemoeid zijn. Hierbij is het van belang dat de informatie van de ontwerpbegroting OCW voldoende is voor het parlement om besluiten te kunnen nemen over de inzet van publiek geld. De website www.ocwincijfers.nl, die geen formeel onderdeel uitmaakt van de ontwerpbegroting noch van het jaarverslag, zou daarbij verdieping moeten geven, maar niet noodzakelijk moeten zijn voor het parlement om vooraf inzicht te krijgen in de samenhang tussen doelen, maatregelen, budget en beoogde resultaten en *achteraf* in de uitgaven en behaalde resultaten. In de Monitor Brede Welvaart geeft het CBS de scores uit de internationale PISA-onderzoeken weer. Deze scores sluiten niet aan bij de (tussentijdse) doelen die de staatssecretaris hanteert voor het masterplan. In figuur 1 geven we deze bevindingen visueel weer.

Figuur 1 Beschikbare informatie over het Masterplan basisvaardigheden

Informatie Masterplan basisvaardigheden ontbreekt deels

- Informatie is aanwezig
  Informatie ontbreekt deels
 Informatie is niet aanwezig
  Niet van toepassing

Vindplaats	Doelen	Indicatoren	Maatregelen	Geld
Verplichte begrotings- en verantwoordingsdocumenten				
Beleidsagenda begroting				
Beleidsartikelen PO en VO				
Beleidsinformatie voortgangsrapportages				
Aanvullende informatie				
OCWincijfers				
Monitor Brede Welvaart				

Bijlage 2: Overzicht onvolkomenheden verantwoordingsonderzoek 2025

Onvolkomenheden bij
ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Bestaande onvolkomenheden		2022	2023	2024	2025	
1.	M&O-beleid subsidies onderwijsinstellingen	✗	✗	✗	✗	▶
2.	M&O-beleid bekostiging onderwijsinstellingen			✗	✗	▶
Nieuwe onvolkomenheid						
3.	Uitvoeringstoetsen Inspectie van het onderwijs				✗	

✗ Onvolkomenheid

✗ Ernstige onvolkomenheid

✓ Opgelost: de maatregelen die zijn uitgevoerd om de onvolkomenheid op te lossen, werken

▶ De minister heeft afgelopen jaar vooruitgang geboekt in het oplossen van de onvolkomenheid

|| De minister heeft afgelopen jaar weinig tot geen vooruitgang geboekt in het oplossen van de onvolkomenheid